

Systemdokumentation

Verktyg för business case med
fokus på nyttorealisering

Version 2.0-5

EKONOMISTYRNINGSVERKET

Publikationen kan laddas ner
från ESV:s webbplats esv.se.

Datum: 2017-12-08

Dnr: 2017-00723

ESV-nr: ---

Copyright: ESV

Rapportansvarig: Daniel Jafari, ESV

Innehållsförteckning

1	Introduktion.....	5
1.1	Systemdokumentationens syfte	5
1.2	Målgrupp.....	5
1.3	Avgränsningar.....	5
2	Applikationens plattform och arkitektur	5
2.1	Teknisk plattform.....	5
2.2	Arkitektur.....	5
2.3	Applikationen använder sig av namn	6
2.4	Applikationen använder sig av Macro	6
2.5	Skydd i applikationen	6
2.5.1	Dolda flikar.....	6
2.5.2	Andra flikar.....	7
2.6	Indata 7	
2.6.1	Grunddata.....	7
2.6.2	Ekonomiska nyttor	9
2.6.3	Kvalitativa nyttor	10
2.6.4	Kostnader	11
2.6.5	Angelägenhet.....	13
2.6.6	Genomförbarhet.....	13
2.6.7	Hinderanalys.....	14
2.7	Business case.....	14
2.8	Att tänka på innan du sparar efter anpassningar	14
3	Administration och underhåll	16
3.1	Dölja och ta fram flikar	16
3.2	Låsa och låsa upp flikar	16
3.3	Fliken Intro	17
3.3.1	Hantera länkar i processbilder	17
3.4	Underhåll av indata	17
3.4.1	Fliken Admin.....	17
3.4.2	Lägg till nytt namn för en viss cell eller cellområde.....	19
3.4.3	Lägga till ny värdemängd.....	19
3.4.4	Ändra befintlig värdemängd.....	20
3.4.5	Lägga till/ta bort rader i indataflikar.....	22
3.4.6	Ändra fältnamn på indataflikar	22
3.4.7	Koppla ett indatafält till en värdemängd.....	22
3.5	Underhåll av Utdata	23
3.5.1	Kalkylidata	23

Versionshistorik

Nr	Beskrivning	Person	Datum
1.0	Framtagen på e-delegationen	Magnus Dahlbäck, Konsult i eget företag	2014-01-07
2.0-1	Anpassat till VNR 2.0	Daniel Jafari, ESV	2017-07-05
2.0-5	Macro för uppdatering, förbättade layout och förklaringstexter	Daniel Jafari, ESV	2017-12-08

1 Introduktion

1.1 Systemdokumentationens syfte

Systemdokumentationen beskriver hur applikationen Verktyg för business case administreras. Verktøget kallas hädanefter för *applikationen*.

Dokumentationen beskriver applikationen utifrån dess komponenter och informationsobjekt.

1.2 Målgrupp

Systemdokumentationen riktar sig till personer som ansvarar för teknisk förvaltning av applikationen. Målgruppen har bra kunskaper i Microsoft Excel, hädanefter kallat Excel.

1.3 Avgränsningar

Systemdokumentationen beskriver inte hur applikationen ska användas av slutanvändare. Detta beskrivs istället i hjälptexter i själva applikationen. Applikationen kräver att användarna har grundläggande kunskaper om hur Excel fungerar.

Dokumentationen beskriver inte hur man utför vanliga aktiviteter i Excel, till exempel grafisk formatering samt skapade av tabeller och diagram.

2 Applikationens plattform och arkitektur

2.1 Teknisk plattform

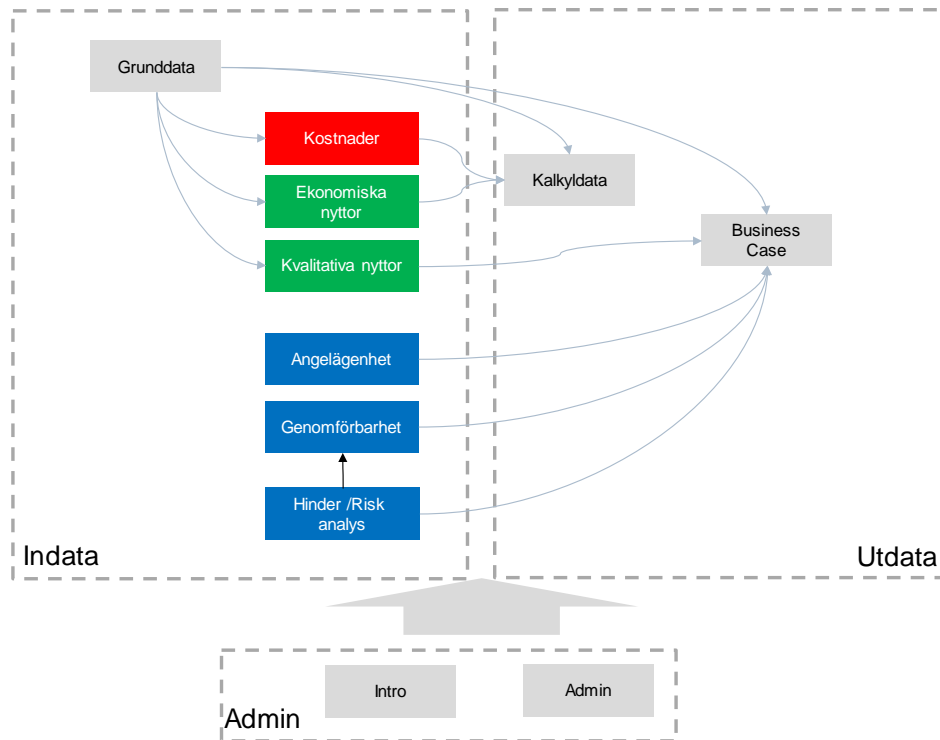
Applikationen är byggd i Excel, och använder enbart standardfunktionalitet, utan några makron. Applikationen är helt portabel och kan distribueras till nya användare utan behov av konfiguration.

2.2 Arkitektur

Applikationen består av tre delar.

Del	Beskrivning	Används av
Indata	Indata anges för ett specifikt förändringsinitiativ.	Slutanvändare
Administration	Avser primärt diverse värdemängder för olika fält som krävs för att kunna ange indata.	Systemadministratör/utvecklare
Utdata	Resultatet av kalkylen i form av tabeller, nyckeltal och grafer.	Slutanvändare

De olika delarna är uppdelade i separata flikar i applikationen. Modellen nedan beskriver informationsberoenden mellan de olika flikarna. Till exempel är information i flikarna *Kostnader* och *Kvantitativa nyttor* underlag till fliken *Kalkyldata*.

2.3 Applikationen använder sig av namn

I applikationen används så kallade namn för att referera till celler/cellområden. Det förenklar underhåll och förståelse för logik i applikationen, till exempel hantering av värdeförråd.

För att se vilka namn som finns i applikationen klickar du på *Namnhanteraren* under fliken *Formler*.

Mer information om hur du hanterar namn finns i avsnitt 3.4.2.

2.4 Applikationen använder sig av Macro

Applikationen använder sig av ett enda macro som har för uppgift att uppdatera alla pivot tabeller och därmed graferna. MS-Excel förväntas uppdatera alla pivot tabeller per automatik i realtid, men eftersom detta inte sker alltid, har en knapp lagts på fliken Business Case som användaren kan klicka på. Denna knapp kör i sin tur macrot som gör jobbet.

Macrot ser ut enligt nedan:

```

Sub Uppdatera()
    '
    ' Macrot Uppdatera()
    ' Uppdaterar samtliga pivottabeller
    '
    ActiveWorkbook.RefreshAll
End Sub
  
```

2.5 Skydd i applikationen

2.5.1 Dolda flikar

I applikationen finns två dolda flikar: *Admin* och *Kalkyldata*.

Fliken *Kalkyldata* används för aggregering och pivotering av informationen i de övriga bladen, samt ger underlag för grafer. Denna flik ska i normala lägen ALLTID vara dold.

Fliken *Admin* ska också vara dold för slutanvändarna. Det är enbart organisationens administratörer som ska ändra innehållet i fliken, baserat på organisationens riktlinjer samt terminologi och andra metoder.

Mer information om hur du tar fram och hanterar dessa flikar finns i avsnitt 3.

2.5.2 Andra flikar

Applikationen levereras utan lås med lösenord, men det är en bra idé att varje organisation låser den med lösenord innan den publiceras och börjar användas.

I varje flik finns det fält som innehåller formler och annan information, som inte ska ändras av slutanvändare. Därför är alla celler som inte är avsedda för inmatning låsta.

Mer information om hur dessa flikar låses upp och hanteras finns i avsnitt 3.

2.6 Indata

2.6.1 Grunddata

Syftet med denna flik är att slutanvändaren ska kunna mata in vissa parametrar som används i vissa flikar för indata och utdata.

Fält	Typ	Underlag/Värdemängd	Beskrivning
Titel	Inmatas av slutanvändaren	Fritext. Sätter värde för namnet <i>KalkylDatum</i>	Beskrivande titel till förändringsinsatsen. Detta värde visas på andra ställen i applikationen men har ingen logik kopplat till sig.
Kalkylansvarig	Inmatas av slutanvändaren	Fritext. Sätter värdet för namnet <i>KalkylAnsvarig</i>	Beskriver vilken roll/vem i organisationen som är ansvarig för upprättandet av kalkylen. Detta värde visas på andra ställen i applikationen men har ingen logik kopplat till sig.
Kalkyldatum	Inmatas av slutanvändaren	Datumfält med formatet ÅÅÅÅ-MM-DD. Sätter värdet för namnet <i>KalkylDatum</i>	Det datum den aktuella versionen av ert business case är gjord. Detta värde visas på andra ställen i applikationen men har ingen logik kopplat till sig.
Kalkylversion	Inmatas av slutanvändaren	Textsträng. Sätter värdet för namnet <i>KalkylVersion</i>	Visar vilken version ert aktuella business case har. Detta värde visas på andra ställen i applikationen men har ingen logik kopplat till sig.

2.6.1.1 Ekonomiska parametrar

Ekonomiska parametrar används för att populera indata och kalkylera utdata.

Fält	Typ	Underlag/Värdemängd	Beskrivning
Startår	Inmatas av slutanvändaren	Heltal Större än 0	Det år från vilka periodiserade kostnader och nyttor ska anges. Används även som nuvarande år vid diskontering av kassaflöde. Parametern har namnet <i>Startår</i> .

Kalkylperiod	Inmatas av slutanvändaren	1–6	Antal år inklusive startår som kostnader och nyttor anges för. Parametern har namnet <i>Kalkylperiod</i> .
Kalkylränta	Inmatas av slutanvändaren	Numeriskt Större än 0	Den ränta som används i kalkyl av nytta och kostnader. Parametern har namnet <i>Kalkylränta</i> .
Intern kostnad per timme	Inmatas av slutanvändaren	Numeriskt Större än 0	Kostnad per arbetstimme för intern personal. Används då kostnad eller nytta anges i timmar istället för kronor. Parametern har namnet <i>Intern_kostnad_per_timme</i> .
Extern kostnad per timme	Inmatas av slutanvändaren	Numeriskt Större än 0	Kostnad per arbetstimme för extern personal. Används då kostnad eller nytta anges i timmar istället för kronor. Parametern har namnet <i>Extern_kostnad_per_timme</i> .
Internt värde per timme	Inmatas av slutanvändaren	Numeriskt Större än 0	Värdet av en besparad arbetstimme för intern personal. Används då nytta anges i timmar istället för kronor. Parametern har namnet <i>Internt_värde_per_timme</i> .
Extern värde per timme	Inmatas av slutanvändaren	Numeriskt Större än 0	Värdet av en besparad timme för externa intressenter. Används då nytta anges i timmar istället för kronor. Parametern har namnet <i>Externt_värde_per_timme</i> .

2.6.1.2 Intressenter

Med intressenter avses de organisationer, alternativt interna organisatoriska enheter, som påverkas av kostnader- och/eller kalkylerade nyttor.

Fält	Typ	Underlag/Värdemängd	Beskrivning
Intressent-kategori	Inmatas av slutanvändare	Textsträng	Värdemängd över intressentkategori som kan väljas för initiativet. Detta anges av slutanvändaren. Parametern har namnet <i>Externt_värde_per_timme</i> .
Intressent	Inmatas av slutanvändare	Fritext	Namn till organisation eller interna organisationsenhet som anses vara en intressent till förändringen och/eller på något sätt påverkas av dess slutresultat.

2.6.1.3 Andra antaganden i kalkylen

Det kan alltid finnas ett antal antaganden man har utgått ifrån i sin logiska tänkande samt den upprättade kalkylen. Dessa kan dokumenteras i tabellen.

Värden i tabellen är enbart fritext och för framtida uppföljningssyfte. Dessa värden påverkar inte kalkylen på något sätt.

Fält	Typ	Underlag/Värdemängd	Beskrivning
Antagande	Inmatas av slutanvändare	Fritext	Antaganden som på något sätt påverkar kalkylens innehåll och utfall. Denna information kan komma att användas för kommunikation till andra, men underlättar även förståelsen för kalkylen vid uppföljning och granskning. Detta påverkar inte kalkylens värde per automatik.
Värde	Inmatas av slutanvändare	Fritext	Värdet på antagandet om det är aktuellt. Denna information kan komma att användas för kommunikation till andra, men underlättar även

			förståelsen för kalkylen vid uppföljning och granskning. Detta påverkar inte kalkylens värde per automatik.
Enhet	Inmatas av slutanvändare	Fritext	Den enhet som värdet för antagandet representerar. Denna information kan komma att användas för kommunikation till andra, men underlättar även förståelsen för kalkylen vid uppföljning och granskning. Detta påverkar inte kalkylens värde per automatik.
Förklaring	Inmatas av slutanvändare	Fritext	Mer utförlig förklaring av antagandet.

2.6.2 Ekonomiska nyttor

Antalet nyttor är begränsat till 15 stycken. Om det finns behov av att ta bort eller lägga till rader ska detta göras av en administratör, inte av en slutanvändare – då fliken innehållet flertalet formler och underlag till beräkning av utdata.

Följande information hanteras i fliken.

Fält	Typ	Underlag/ Värdemängd	Beskrivning	Används i fliken Kalkyldata?
ID	Fast värde – låst för slutanvändaren	Heltal	ID. Unikt.	Nej
Nytta	Inmatas av slutanvändaren	Namn: <i>NyttaKvantitativKlassifisering</i>	Typ av ekonomisk nytta.	Ja
Beskrivning	Inmatas av slutanvändaren	Fritext	Beskrivning av nyttan.	Nej
Var uppstår nyttan?	Inmatas av slutanvändaren	Intressenter	För vilken intressent nyttan uppstår.	Ja
Nyttorealiserings-ansvarig	Inmatas av slutanvändaren	Fritext	Ansvarig för realisering av nyttan	Nej
Estimerat nuvärde	Inmatas av slutanvändaren	Fritext	Ifall en faktisk nollmätning inte genomförts kan man utgå ifrån expertisutlåtande/expertis estimering.	Nej
Faktiskt nuvärde	Inmatas av slutanvändaren	Fritext	När en faktisk nollmätning genomförts fyller man värdet i denna cell.	Nej
Målvärde	Inmatas av slutanvändaren	Fritext	Det tillstånd vi förväntar oss efter kalkylperioden.	Nej
Enhet	Inmatas av slutanvändaren	Namn: <i>NyttaEnhet</i>	Antingen kronor eller timmar.	Nej
{Nyttovärde under kalkylperiod}	Inmatas av slutanvändaren	Numeriskt belopp Åren i kalkylperiod baseras på Namn: <i>Startår</i>	Nyttovärde per år under kalkylperioden.	Ja
Summa	Kalkyleras	{Nyttovärde under kalkylperiod}	Totala ekonomiska nyttan under kalkylperioden.	Ja

Min	Inmatas av slutanvändaren	Numeriskt belopp	Ett estimat som pekar på ett eventuellt minimivärde för varje nytta. Värdet används för att räkna fram ett vägt medelvärde.	Ja
Max	Inmatas av slutanvändaren	Numeriskt belopp	Ett estimat som pekar på ett eventuellt maximivärde för varje nytta. Värdet används för att räkna fram ett vägt medelvärde.	Ja
Vägt medelvärde	Kalkyleras	$(3*Summa+1*Min+1*Max)/5$		Ja
Osäkerhet	Kalkyleras	$(Max-Min)/5/ Summa$		Ja

Omräkning i tkr för nyttor angivna i timmar

{Omräkning i tkr}	Kalkyleras	Enhet {Nyttovärde under kalkylperiod} Namn: <i>Intern_kostnad_per_timme</i> Namn: <i>Extern_kostnad_per_timme</i>	Dessa kolumner är dolda.	Ja
-------------------	------------	--	--------------------------	----

Summa omräkning i tkr för nyttor angivna i timmar

Summa	Kalkyleras	{Omräkning i tkr}		Ja
Min	Kalkyleras	Enhet Min (trolig nytta) Namn: <i>Intern_kostnad_per_timme</i> Namn: <i>Extern_kostnad_per_timme</i>		Ja
Max	Kalkyleras	Enhet Max (trolig nytta) Namn: <i>Intern_kostnad_per_timme</i> Namn: <i>Extern_kostnad_per_timme</i>		Ja
Vägt medelvärde		$(3*Summa+1*Min+1*Max)/5$		Ja

2.6.3 Kvalitativa nyttor

Antalet nyttor är begränsat till 15 stycken. Om det finns behov av att ta bort eller lägga till rader ska detta göras av en administratör, inte av en slutanvändare – då fliken innehåller flertalet formler och underlag till beräkning av utdata.

Följande information hanteras i fliken.

Fält	Typ	Underlag/ Värde mängd	Beskrivning	Används i fliken Kalkyldata?
ID	Fast värde – låst för slutanvändaren	Heltal	ID. Unikt.	Nej
Nytta	Inmatas av slutanvändaren	Namn: <i>NyttaKvantitativKlassifisering</i>	Typ av kvantitativ nytta.	Ja
Beskrivning	Inmatas av slutanvändaren	Fritext	Beskrivning av nyttan.	Nej
Var uppstår nyttan?	Inmatas av slutanvändaren	Intressenter	För vilken intressent nyttan uppstår.	Ja
Nyttorealiserings-ansvarig	Inmatas av slutanvändaren	Fritext	Ansvarig för realisering av nyttan.	Nej
Indikator	Inmatas av slutanvändaren	Fritext	Den indikator som nyttan ska följas upp på, t.ex. antal ärenden per år, genomsnittstid per ärende o.s.v.	Nej
Enhet	Inmatas av slutanvändaren	Fritext	T.ex. mantimmar, styck, minuter o.s.v.	Nej
Estimerat nuvärde	Inmatas av slutanvändaren	Fritext	Ifall en faktisk nollmätning inte genomförts kan man utgå ifrån expertisutlåtande/expertis estimering.	Nej
Faktiskt nuvärde	Inmatas av slutanvändaren	Fritext	Har man tillgång till faktiskt data efter en så kallad nollmätning dokumenteras värdet i detta fält.	Nej
Målvärde	Inmatas av slutanvändaren	Fritext	Visar det slutgiltiga tillståndet/värdet för respektive indikator efter avslutad kalkylperiod.	Nej
Nyttans betydelse	Inmatas av slutanvändaren	Namn: <i>NyttaBetydelse</i>	Hur stor påverkan nyttan har.	Nej
{Nyttovärde under kalkylperiod}	Inmatas av slutanvändaren	Numeriskt belopp Åren i kalkylperiod baseras på Namn: <i>Startår</i>	Förväntat indikatorvärde per år under kalkylperioden.	Nej

2.6.4 Kostnader

Antalet kostnadsrader är begränsat till 15 stycken. Om det finns behov av att ta bort eller lägga till rader ska detta göras av en administratör, inte av en slutanvändare – då fliken innehållet flertalet formler och underlag till beräkning av utdata.

Följande information hanteras i fliken.

Fält	Typ	Underlag/ Värde mängd	Beskrivning	Används i fliken Kalkyldata?
ID	Fast värde – låst för slutanvändaren	Heltal	ID. Unikt.	Nej

Kostnadstyp	Inmatas av slutanvändaren	Namn: <i>KostnadKostnadstyp</i>		Ja
Beskrivning av kostnaden	Inmatas av slutanvändaren	Fritext	Beskrivning av kostnaden	Nej
Var uppstår kostnaden?	Inmatas av slutanvändaren	Namn: <i>Intressenter</i>	För vilken intressent nyttan uppstår	Ja

Trolig kostnad per år

Enhet	Inmatas av slutanvändaren	Namn: <i>KostnadEnhet</i>		Nej
{Kostnad under kalkylperiod}	Inmatas av slutanvändaren	Numeriskt belopp	Kostnad per år under kalkylperioden	Ja
Summa	Kalkyleras	{Kostnad under kalkylperiod}		Ja
Min	Inmatas av slutanvändaren	Numeriskt belopp		Ja
Max	Inmatas av slutanvändaren	Numeriskt belopp		Ja
Vägt medelvärde	Kalkyleras	$(3*Summa+1*Min+1*Max)/5$		Ja
Osäkerhet	Kalkyleras	$(Max-Min)/5/ Summa$		Ja

Dessa fält/kolumner är dolda.

Omräkning i tkr för kostnader angivna i timmar

{Omräkning i tkr}	Kalkyleras	Enhet {Kostnad under kalkylperiod} Namn: <i>Intern_kostnad_per_timme</i> Namn: <i>Extern_kostnad_per_timme</i>	Dessa kolumner är dolda	Ja
-------------------	------------	---	-------------------------	----

Summa omräkning i tkr för kostnader angivna i timmar

Summa	Kalkyleras	{Omräkning i tkr}		Ja
Min	Kalkyleras	Enhet Min (trolig kostnad) Namn: <i>Intern_kostnad_per_timme</i> Namn: <i>Extern_kostnad_per_timme</i>		Ja
Max	Kalkyleras	Enhet Max (trolig kostnad) Namn: <i>Intern_kostnad_per_timme</i> Namn: <i>Extern_kostnad_per_timme</i>		Ja
Vägt medelvärde		$(3*Summa+1*Min+1*Max)/5$		Ja

2.6.5 Angelägenhet

I denna flik kan följande parametrar anges av slutanvändaren:

- måluppfyllnad och strategier
- politisk angelägenhet
- teknisk angelägenhet
- organisatorisk angelägenhet.

Samtliga parametrar har värdemängden *Angelägenhet*.

En genomsnittlig poäng (oviktad) räknas ut baserat på vilka val slutanvändaren gjort i bedömning för respektive kriterium. Resultatet sparas/visas i cell F1.

Fält	Typ	Underlag/Värdemängd	Beskrivning	Används i fliken Kalkyldata?
Parameter	Fast värde – låst för slutanvändaren	Fritext		Ja
Bedömning	Inmatas av slutanvändaren	Namn: <i>Angelägenhet</i>		Nej
Motivering	Inmatas av slutanvändaren	Fritext		Nej
Poäng	Fast värde – låst för slutanvändaren	Heltal		Ja

2.6.6 Genomförbarhet

I denna flik anger slutanvändaren en bedömning för ett antal olika kriterier för genomförbarhet.

Värdemängden för samtliga mål är *Genomförbarhet*.

En genomsnittlig poäng (oviktad) räknas ut baserat på vilka val slutanvändaren gjort i bedömning för respektive kriterium. Resultatet sparas/visas i cell F1.

Fält	Typ	Underlag/Värdemängd	Beskrivning	Används i fliken Kalkyldata?
Parameter	Fast värde – låst för slutanvändaren	Fritext		Ja
Bedömning	Inmatas av slutanvändaren	Namn: <i>GenomförbarhetÖkande</i> eller <i>GenomförbarhetMinskande</i> beroende på det individuella kriteriets mening. <i>GenomförbarhetMinskande</i> ger högst poäng för valet <i>Mycket Låg</i> . <i>GenomförbarhetÖkande</i> ger högst poäng för valet <i>Mycket Hög</i> .		Nej
Motivering	Inmatas av slutanvändaren	Fritext		Nej
Poäng	Fast värde – låst för slutanvändaren	Heltal		Ja

2.6.7 Hinderanalys

Denna flik är avsedd för att dokumentera resultatet av en risk- och hinderanalys.

Fält	Typ	Underlag/ Värdemängd	Beskrivning	Används i fliken Kalkyldata?
ID	Fast värde – låst för slutanvändaren	Heltal	ID. Unikt.	Nej
Vad kan det inträffa som kan hindra?	Inmatas av slutanvändare	Fritext	Beskrivning av en händelse som kan inträffa samt dess påverkan på slutresultatet.	Nej
Bedömd sannolikhet	Textsträng innehållande värdet 0-4	Namn: <i>Sannolikhet</i>	En bedömning av sannolikhet för att händelsen ska inträffa.	Nej
Vad blir konsekvensen om det inträffar?	Inmatas av slutanvändare	Fritext	Beskriver konsekvensen av händelsen om den inträffar.	Nej
Konsekvensens betydelse	Textsträng innehållande värdet 0-4	Namn: <i>Konsekvens</i>	En bedömning av konsekvensens betydelse om händelsen inträffar.	Nej
Riskvärde	Kalkyleras	=Sannolikhet * Konsekvens		Nej

Sammantagna riskbedömningen

Ett fält för att göra en totalbedömning av förändringens riskvärde.

Det bedömda värdet flyttas till fliken för genomförbarhet och påverkar beräkning av genomsnittsvärdet för genomförbarheten.

2.7 Business case

Denna flik sammanställer och presenterar aggregerad data, till exempel nyckeltal och diagram, för nyttor, kostnader, genomförbarhet och angelägenhet.

Data hämtas från flikarna *Kalkyldata*, *Genomförbarhet* och *Angelägenhet*.

Diskonterat kassaflöde beräknas genom att diskontera nettonyttan per år baserat på angiven kalkylränta (som hämtas från fliken *Grunddata*).

Nyckeltal NPV (Net Present Value) beräknas genom summering av det diskonterade kassaflödet.

Nyckeltal Payback (år) beräknas på vilket år som det ackumulerade kassaflödet är positivt, och där även framtida års ackumulerade kassaflöden är positiva. Notera att ett antal gömda rader innehåller delberäkningarna som krävs för detta.

2.8 Att tänka på innan du sparar efter anpassningar

Varje organisation ska kunna anpassa verktyget utifrån sina egna förutsättningar och behov. Detta ska med fördel göras av en eller två utsedda ansvariga för förvaltningen av verktyget. Dessa personer intar rollen som *Administratörer* för applikationen.

Administratören bör efter genomförda förändringar och innan applikationen sparas, se till att:

- alla flikar är låsta
- flikarna *Admin* och *Kalkyldata* är dolda
- fliken *Intro* är aktiv (den flik som är framme) när den sparas
- dokumentera eventuella ändringar i systemdokumentationen.

3 Administration och underhåll

Detta kapitel innehåller instruktioner för underhåll av verktygets olika funktioner. Innan någon förändring kan göras i applikationen ska de dolda flikarna tas fram.

3.1 Dölja och ta fram flikar

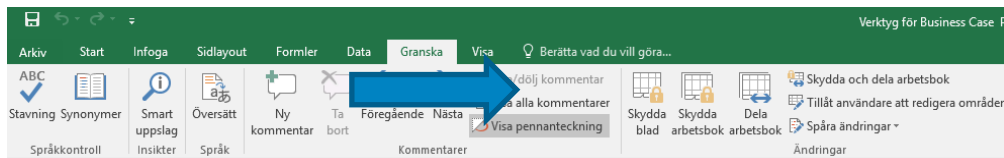
För att gömma en flik, högerklickar du på fliken och väljer *Dölj*.

För att visa en dold flik, högerklickar du på valfri synlig flik och väljer *Ta fram...* –välj sedan den flik som ska göras synlig igen.

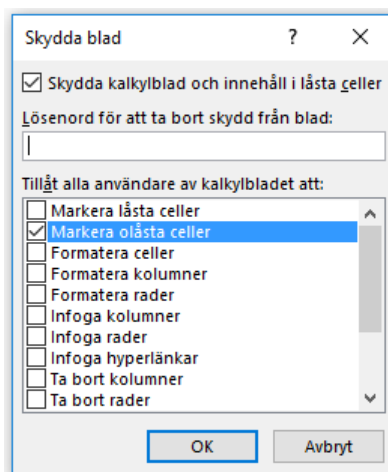
3.2 Låsa och låsa upp flikar

För att låsa en hel flik från ändringar, högerklickar du på flikens etikett längst ner på sidan och väljer *Skydda blad...*

Alternativt kan du gå in under *Granska* på menyn och klicka på knappen *Skydda blad* högst upp bland tillgängliga funktioner.

Innan bladet skyddas ska du se över alternativen för detta. Då är det bäst om enbart Markera olåsta celler är markerad.

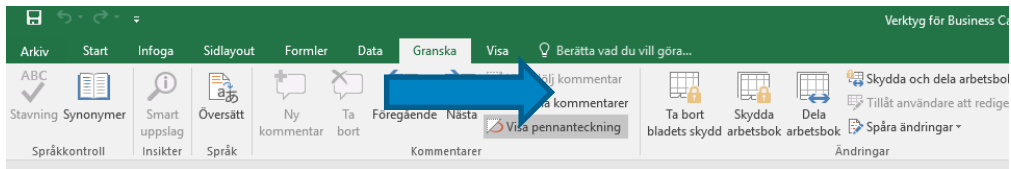

Se till att kryssrutan *Skydda kalkylblad och innehåll i låsta celler* är ikryssad.

Observera att per default är alternativet *Markera låsta celler* markerade. Ni rekommenderas att avmarkera det alternativet för att förenkla för slutanvändare.

Klicka *OK*.

För att låsa upp en skyddad flik via menyn, går du in under *Granska* på menyn och klickar på knappen *Ta bort bladets skydd*.

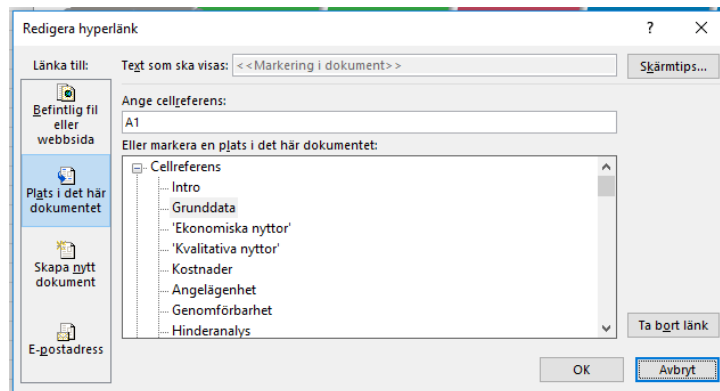
3.3 Fliken Intro

Introduktionssida för användaren. Innehåller klickbara länkar till respektive del av applikationen.

3.3.1 Hantera länkar i processbilder

För att få en bild att peka på en flik använder du hyperlänkar. Den funktionen får du fram genom att högerklicka på varje processbild och välja någon av funktionerna för hyperlänkar.

Därefter kan du ange vilken flik (cellreferens) bilden ska ta slutanvändaren till när denne klickar på den.

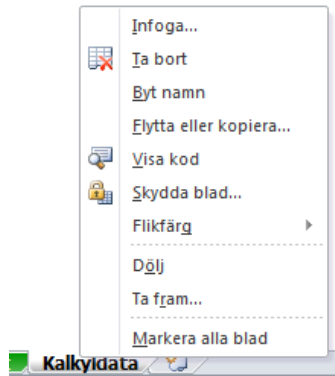
3.4 Underhåll av indata

Indata i applikationen består av både fritext och fasta val vars värde hanteras i värdemängder i fliken *Admin*.

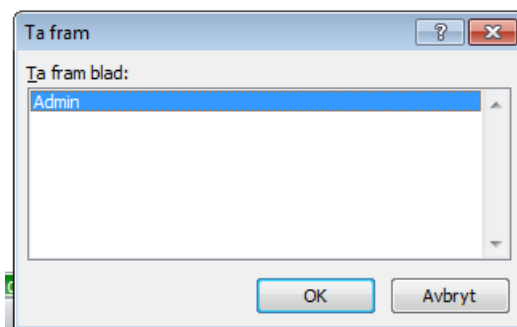
3.4.1 Fliken Admin

Denna flik är i utgångsläge dold. Så här gör du för att visa fliken:

1. Högerklicka på fliketiketterna längst ner för att ta fram kontextmenyn.

2. Välj Ta fram... i kontextmenyn.
3. Välj sedan *Admin*.

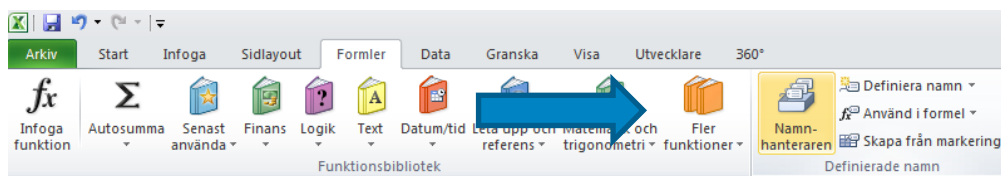
Fliken *Admin* innehåller ett antal definierade värdemängder/värdeförråd, vilket används för att mata in data i indataflikar.

Följande värdemängder är definierade:

- Nyttan
 - NyttanEnhet
 - NyttanKvantitativKlassificering
 - NyttanKvalitativKlassificering
 - NyttanBetydelse
- Kostnad
 - KostnadEnhet
 - KostnadKostnadstyp
- Intressenter
 - Intressentkategori
- Genomförbarhet
 - Genomförbarhet
- Angelägenhet
 - Angelägenhet
- Risk och hinder
 - Konsekvenskategori
 - Sannolikhet
 - Konsekvens
 - Riskbedömning

3.4.1.1 Namn

Respektive värdemängd har ett namn kopplat till sig. Namn och dess definitioner hanteras i *Namnhanteraren* i menyn *Formler*.

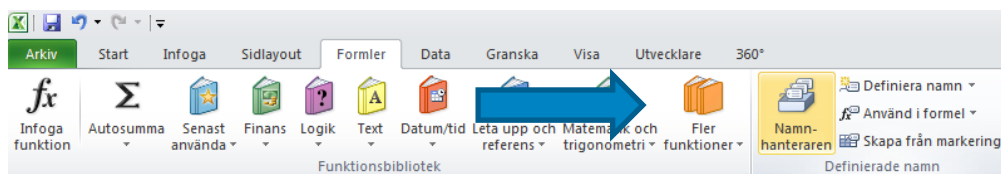

Fält i sådana indata-flikar där en viss värdemängd gäller använder en datavalidering som refererar till det namn som motsvarar värdemängden. Värdemängden visas då som en valbar lista i indata-fältet.

3.4.2 Lägg till nytt namn för en viss cell eller cellområde

Så här lägger du till ett nytt namn för en viss cell eller cellområde:

1. Gå till *Namnhanteraren* i menyn *Formler*.

2. Ange lämpligt *Namn*.
3. Ange omfattning *Arbetsbok*.
4. I fältet *Refererar till* anger du adressen till den cell/celler som namnet avser, t.ex. =Grunddata!C10 eller =Admin!H20:H22.
5. Klicka *OK*.
6. Klicka *Stäng*.

3.4.3 Lägga till ny värdemängd

Så här lägger du till en ny värdemängd:

1. Gå till fliken *Admin*. Notera att den fliken är gömd i utgångsläget så gör den först synlig för att kunna editera den.
2. Lägg till en lista på lämplig plats. Ange en rubrik och sedan de värden som ska ingå i värdemängden.

Namn på fältet
Värde 1
Värde 2
Värde 3

3. Skapa ett namn för den nya värdemängden, se avsnitt 3.4.1.1.

3.4.4 Ändra befintlig värdemängd

Det går att lägga till och ta bort värden från samtliga värdemängder i verktyget. Dessa finns på fliken *Grunddata* (värdemängder som fylls i av slutanvändaren, t.ex. *Intressenter*) och fliken *Admin* (värdemängder som fylls i av en administratör).

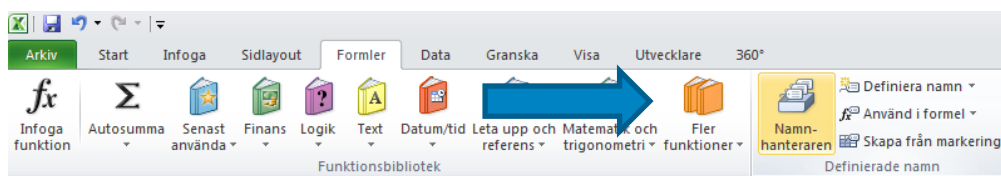
3.4.4.1 Ta bort ett värde från en värdemängd

Så här tar du bort ett värde från en värdemängd:

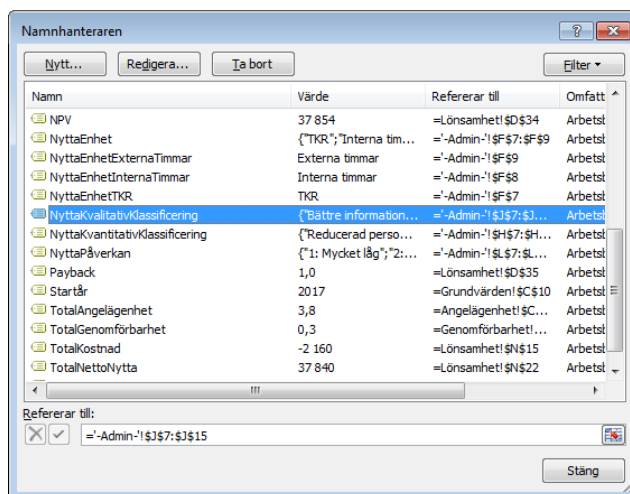
1. Gå till det område där värdemängden är definierad. T.ex. cellerna för *Klassificering Kvantitativ* i fliken *Admin*.

Klassificering Kvalitativ
Minskad kvalitetsbrister
Snabbare hantering av ärenden
Ny funtionalitet/Högre service
Ökad rättsäkerhet
Ökad tillgänglighet
Ökat förtroende
Ökad insyn
Frigjord arbetstid
Annan

2. Ta bort önskade värden.
3. Gå till *Namnhanteraren* i menyn *Formler*.

4. Markera det namn som motsvarar värdemängden.

5. I fältet *Refererar till* ändrar du till det nya cellområdet som innehåller den minskade värdemängden.
6. Klicka *Stäng*.

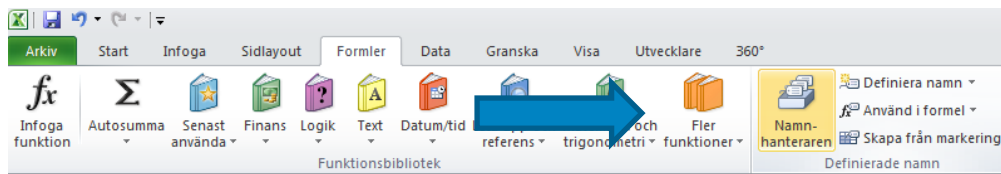
3.4.4.2 Lägga till ett nytt värde i en värdemängd

Så lägger du till ett nytt värde i en värdemängd:

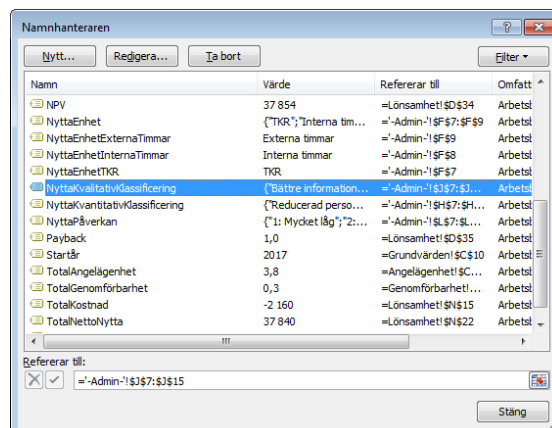
1. Gå till det område där värdemängden är definierad. T.ex. cellerna för *Klassificering Kvantitativ* i fliken *Admin*.

Klassificering Kvalitativ
Minskad kvalitetsbrister
Snabbare hantering av ärenden
Ny funtionalitet/Högre service
Ökad rättsäkerhet
Ökad tillgänglighet
Ökat förtroende
Ökad insyn
Frigjord arbetstid
Annan

2. Lägg till önskade värden.
3. Gå till *Namnhanteraren* i menyn *Formler*.

4. Markera det namn som motsvarar värdemängden.

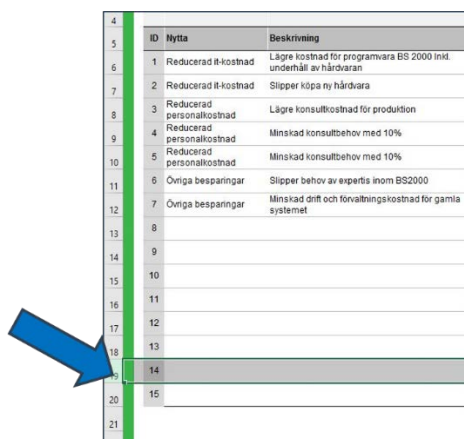

5. I fältet *Refererar till* ändrar du till det nya cellområdet som innehåller den ökade värdemängden.
6. Klicka *Stäng*.

3.4.5 Lägga till/ta bort rader i indataflikar

Så här lägger du till fler rader i indataflikarna, till exempel *Kvantitativa nyttor*, *Kvalitativa nyttor* och *Kostnader*:

1. Lås upp fliken (se avsnitt 3.2)
2. Högerklicka på Excel-radnumret längst till vänster för den näst sista raden i tabellen.

The screenshot shows an Excel spreadsheet with a table. The table has two columns: 'ID Nyttor' and 'Beskrivning'. The rows are numbered 4 to 21 on the left. A blue arrow points to row 14, which is highlighted in grey. The table content is as follows:

ID Nyttor	Beskrivning
1	Reducerad it-kostnad
2	Reducerad it-kostnad
3	Reducerad personalkostnad
4	Reducerad personalkostnad
5	Reducerad personalkostnad
6	Övriga besparingar
7	Övriga besparingar
8	
9	
10	
11	
12	
13	
14	
15	
16	
17	
18	
19	
20	
21	

3. Välj *Infoga* i menyn. Nu har en ny rad skapats.
4. Högerklicka på Excel-radnumret längst till vänster för raden precis ovanför den nya (tomma) raden och välj *Kopiera*.
5. Högerklicka på Excel-radnumret längst till vänster för den nya tomma raden (den som skapades i steg 2) och välj *Klistra in*.
6. Ändra ID på den inklistrade raden så att alla ID i ID-kolumnen är unika.
7. Lås fliken (se avsnitt 3.2)

Genom denna procedur säkras att samtliga formler och beräkningar bevaras korrekt.

3.4.6 Ändra fältnamn på indataflikar

För att ändra ett fältnamn på en av indata-flikarna (t.ex. fältet *Intressent* på fliken *Kostnader*), skriver du helt enkelt in det nya fältnamnet i cellen. Om fältet används i en eller flera pivottabeller på fliken *Kalkyldata* måste fältet dock läggas in igen i pivottabeller. Anledningen till detta är att Excel inte automatiskt bevarar fältet med det nya namnet. För att veta vilka fält detta gäller, se kolumnen *Används i fliken Kalkyldata?* i avsnitt 2.5.

3.4.7 Koppla ett indatafält till en värdemängd

Datavalidering innebär att slutanvändaren endast kan ange begränsade värden i fältet.

Så här kopplar du ett indatafält till en viss värdemängd:

1. Markera de celler där användaren kan ange indata för det aktuella fältet. Exempel: markera cellerna för indatafältet *Nyttor*.

KVANTATIVA NYTTOR		
I den här fliken anger du utvecklingsinsatsens olika kvantitativa nyttor.		
Ange typ av kvantitativ nytta		Ange en kortfattad beskrivning av nyttan
ID	Nytta	Beskrivning
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		

- Klicka på *Datavalidering* i menyn *Data*.
- Ange *Lista* i *XXX Tillåt*.
- Ange namnet på den värdemängd som ska användas i *XXX Källa*.
Till exempel: `=NyttaKvantitativKlassificering`. Se avsnitt 3.4.1.1 för hur du skapar och namnger värdemängder.

- Klicka **OK**.

Observera att det även går att koppla andra typer av dataverifieringar än listor till indatafält. Till exempel att fältet måste vara numeriskt. Detta gör du på motsvarande sätt men i fältet *Tillåt* väljer du önskad verifiering.

3.5 Underhåll av Utdata

3.5.1 Kalkyldata

Denna flik används enbart för att konsolidera visst indata på ett sådant sätt att utdata i fliken *Business case* kan presenteras på önskat sätt. Syftet är alltså inte att presentera denna flik för slutanvändaren.

Data hämtas från flikarna *Kvantitativa nyttor*, *Kvalitativa nyttor* och *Kostnader*.

ESV gör Sverige rikare

- Vi har kontroll på statens finanser, utvecklar ekonomistyrningen och granskar Sveriges EU-medel.
- Vi arbetar i nära samverkan med Regeringskansliet och myndigheterna.